

Česko proti ohrožení právního státu na Slovensku - prosíme o podporu!

STRUČNÝ POPIS ZACHYCENÉ HROZBY

Výzvu navrhuji Josef Karlický, Patrícia Petreková, Vendula Menšíková a Lukáš Kraus z Rekonstrukce státu s podporou spolků Pražská kaviareň a Srdcom doma.

Nová vláda Roberta Fica na Slovensku má v plánu podkopat základní pilíře právního státu a to bez jakékoliv odborné a společenské diskuze, navíc ve zkráceném legislativním procesu.

Vláda tak činí jen několik dní po schválení programového vyhlášení vlády. Takovéto rychlé a netransparentní zásahy do fungování klíčových institucí právního státu vyvolávají důvodné podezření, že skutečná motivace vládních představitelů především spočívá v množství trestních stíhání, které předmětné instituce vedou vůči lidem navázaných na vládu nebo jsou přímo její součástí.

Vzhledem k historicky silné vazbě Česka a Slovenska, která trvá dodnes, je potřeba, aby čeští občané nemlčeli při demontáži zásadních pojistek právního státu na Slovensku. Jedná se také o důležitou připomínku, aby i Česko náležitě pečovalo o své pojistky právního státu.

V ČEM SPOČÍVÁ MOŽNÉ OHROŽENÍ DEMOKRATICKÉHO PRINCIPU

Slovenská vláda přijala zákon, dle kterého se má k 15. lednu zrušit Úřad speciální prokuratury, elitní složka prokuratury, která dozoruje vyšetřování nejzávažnějších trestných činů, korupčních kauz nebo trestné činnosti spáchané veřejnými činiteli v souvislosti s výkonem jejich funkce.

Vláda také schválila snížení trestu za vybrané trestné činy včetně korupce. Dále vláda upravila zákon o ochraně oznamovatelů, díky kterému zanikne ochrana oznamovatele, který je příslušníkem Policejního sboru. Tuto ochranu aktuálně požívají i vyšetřovatelé kauzy představitelů vládní strany Smer.

Evropská komise v reakci vyzvala Slovensko k upuštění od změn trestního zákoníku ve zkrácením legislativním procesu a od zrušení speciální prokuratury bez důkladného zvážení. V rámci úsporných opatření má vláda v plánu snížit rozpočet www.rekonstrukcestatu.cz

veřejnoprávní televize a rozhlasu Slovenska (RTVS) o 30 procent rozpočtu. Šest mezinárodních novinářských organizací vyzvaly slovenské poslance i prezidentku, aby tyto vládní kroky zastavili.

Několik nevládních organizací, opozice, odborná veřejnost i prezidentka Zuzana Čaputová vyslovili ostré výhrady k obsahu a způsobu přípravy zásadních změn v justici. Opozice zorganizovala protest za ochranu právního státu, kterého se na náměstí v Bratislavě zúčastnilo několik tisíc lidí. V plánu jsou i další protesty.

Rekonstrukce státu proto na znak solidarity se Slovenskem vyzývá k sdílení této výzvy a vyzývá představitele slovenské vlády k přehodnocení obsahu a způsobu přijetí zmiňovaných zásadních legislativních úprav, které v případě přijetí Parlamentem budou mít zásadní vliv na slovenskou justici, protikorupční pojistky a obecně kvalitu právního státu.

Uvedené kroky směřují k ohrožení nezávislosti justice, konkrétně představují hrozbu pro nestranné vyšetřování politicky citlivých kauz. Zároveň hrozí snížení dosaženého vysokého standardu ochrany oznamovatelů. Soubor změn, které slovenská vláda schvaluje překotně a bez řádné diskuse, ve svém souhrnu oslabuje základní principy právního státu. Oslabování financování veřejnoprávních médií je dalším znakem ohrožení pojistek právního státu.

JAKÉ KROKY AUTOR VÝZVY NAVRHUJE K ODVRÁCENÍ HROZBY A JAK SE MOHOU ZAPOJIT DALŠÍ ČLENOVÉ SÍTĚ.

1. Šířte dál tuto výzvu. Šířte povědomí o důležitých zásadách do právního státu na Slovensku. Je důležité, aby společnost citlivě vnímala zásahy do právního státu a dokázala včas reagovat v případě, že budou v budoucnosti podobné snahy v České republice.
2. Podepište petici:
<https://www.mojapeticia.sk/campaign/ochranme-pravny-stat/18212ce9-48b8-4e9d-aea4-39e90aaf0fcb>
3. Zúčastněte se demonstrací na Slovensku a v Česku, pozvěte své známé: <https://www.facebook.com/event...>
4. Můžete-li pomoci s organizací demonstrací v Česku, ozvěte se Andrej Probst, probstandrej@gmail.com, předseda slovenského krajanského spolku Pražská kaviareň z. s..
5. Sdílejte informace na sociálních sítích - novinové články, pozvánky na akce, výzvy k podpisu petic a pod.

PODKLADY A ODKAZY, ZE KTERÝCH AUTOR VÝZVY ČERPÁ

- iRozhlas: “Slovensko chce zrušit prokuraturu, která vyšetřuje korupci. EU varuje před změnou trestního zákoníku”

https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/slovensko-korupce-urad-specialnej-prokuratury-z-ruseni-fico-vlada_2312061543_hof

- Otevřený dopis zástupců slovenských neziskových organizací Evropské komisi:
https://www.mojapeticia.sk/campaign/ochranme-pravny-stat/18212ce9-48b8-4e9d-aaee4-39e90aaf0fcb?fbclid=IwAR2tPYAPnmdHI4qnIa8QhEo6-f4QEftvI354EI_SR2E0VTIqeTKdel4L72g
- ČTK: “EK varovala Slovensko před chystaným zrušením elitní složky prokuratury”

<https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/2450316>

- Seznam Zprávy: “Nic nás nezastaví, říká Fico.”
<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zahranicni-stredni-evropa-fico-chvata-nepohodlnou-prokuraturu-zrusi-jeste-driv-241102>
- iRozhlas: “Snížení rozpočtu veřejnoprávní RTVS by mohlo ohrozit svobodu tisku, varují Reportéři bez hranic”

https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/robert-fico-rozpocet-rtvs_2312140732_trs

- Krajan: “Vyhlásenie k aktuálnej situácii v bezpečnostných zložkách na Slovensku”
<https://www.krajan.sk/projekt.php?id=16754>